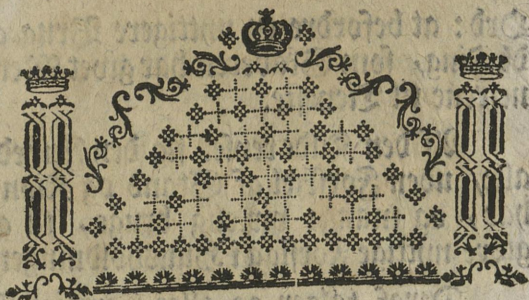

* 179 014923

NS395

Til Læseren.

Det er en i Naturen grundet, og unægtelig Sandhed, at alle i en Stat bør gjøre saa meget til dens Tilvæxt, som det er i deres Formue. Efterdi nu en god privat Huusholdning legger meget til Statens Velstand, saa ere og alle kloge forbundne til at have et vaaget Øye paa samme, og stræbe med muelig Flid at indrette samme paa det beste, eller med andre

Ord: at befordre en nyttigere Brug af
de Ting, som Skaberens har givet Men-
niskene til Tieneste.

Uf den Kilde renses sig den Frihed,
alle, uden Forskiel af Stand og Kion,
har, og mange virkelig bruge, til at
gøre nyttige Forslag i Huusholdningen.

Deraf følger og alles Forpligtelse
til en allene vel at optage, men endog
betiene sig af nyttige Forslag eller Op-
findelser.

Uf selvsamme Kilde har jeg og
holdt det for min Pligt at udgive disse
faae Poster om Ol-Brygning. Sagen
er prøvet, og har holdt Prøve, vil og
blive ved at holde Prøve, naar man
noye iagttager den anviste Omgang.

De see da, kiere Landsmænd! For-
deelen af den i følgende Blade indeholdte
Maade, saavel for Enhver i Allminde-
lighed, som for De i Særdeleshed, hvis
Bilkaar fører det med sig, at udlevere
en mængde Ol, saasom: De, der har
store Skibe at forsyne med Ol, hvilke
kand, ved den rette Brug af dette For-
slag, spare mange Tønder Malt, og
saaledes til en Deel forøge deres Formue.
Lev vel.

§. I.

Maltet, som maae være vel giort af godt Byg, males saa grovt, som mueligt, dog saaledes, at ingen heele Korn findes deriblandt.

§. II.

Altenen før man om Morgenens Ulf begynde sin Brygning, mæltet eller fugtet det med koldt Vand, saa at intet tørt findes deriblandt; hvilket hielper til Maltets Deeles Oplosning, og siden befordrer det Hoved-Dyemerke: at tvinge Kraften af det.

§. III.

Morgenens derpaa begyndes Brygningen, da man opfoger en Kiedel med reent Vand, med eller uden Cener-Kiis, efter Enhvers Godtbefindende, af 3 Fierdingers Rum, hvilket man sydhedt kommer paa det om Altenen fugtede Malt, arbejder det vel ved Omrøring med en ved Brygning brugelig Spade eller Mæske-Rør, dekker det til, og lader det staae 2 Timer at trekke Kraften af Maltet til sig, og synke; Den klare Urt øser man varlig af, kommer den i et dertil tienligt Kar, og dekker den til, at den kand beholde Barmen og Kraften hos sig.

§. IV.

Imidlertid har man kaagende Vand i Kiedelen til reede, hvilket man, ligesom forrige Gang, kommer paa Maltet, rører vel om, dekker det til, og ligeledes lader det staae 2 à 3 Timer at trekke Kraften til sig, og sætte sig; øser saa den tynde Urt sagte af, som forrige Gang,

Gang, og kommer den i et Kar for sig selv, indtil den er blevet saa kold som, eller har lige Varme med den første Ur, da de kand blandes tilsammen. Imedens dette forrettes, koger man lige Maal og Mængde af Vand; hvilket

§. V.

Koghedt kommes paa Maltet, røres vel om, dekkes til, staar 3 Timer paa Maltet, og siden øses af i et Kar for sig selv, indtil det er blevet ligesaa koldt som de 2 forrige Urter, da det kand kommes til samme. Medens denne 3die og sidste Trekning gaar for sig, laves Kofsten tilrette, hvorpaa man kommer Maltet, med den Ur, som er tilbage derved; lader samme løbe igiennem Kofsten, og blander i den anden samlede Ur; Og dette tilhobe kaldes Hoved-Urt.

§. VI.

Samme Hoved-Urt kommer man nu i Kiedelen, og lader den faae et godt Opkog, bærer den saa kogende, som den er, paa Kofste Karret, og lader den gaae saa mange Gange igiennem Kofsten, ved at tappe den af, og øse den paa igien, indtil den har faaet sin fuldkomne Klarhed, vogtende sig imidlertid, at man ey rører Kofste-Karret af Stedet; thi derved kand Kofsten bringes i Uorden og stoppes, at man bliver nødt til at legge den om, og derved forarsager sig en Hob unødvendigt Arbejde. Det er en Hoved-Observation: at, hvis man vil spare Arbejde med at lade Urten ofte gaae igiennem Kofsten, maae man ey vente

vente sig klart Ol; thi, som Urten er i Klarhed, saa bliver og Ollet siden.

§. VII.

Medens Hoved-Urten gaar igiennem Rosten, maae Riedelen en være ledig; thi i samme Foger man saa meget Vand, med eller uden Gener-Riis, som den kand rumme; hvoraf man Tiid efter anden kommer noget paa Rosten, og dermed fortfarer, saa længe der er nogen Sødhed i Maltet, men en længere; tagende tillige i Agt, at Vandet stedse er Foghedt; thi ellers kunde Maltet kaste sig, eller blive suurt, og man savne den fuldkomne Kraft og Nytte deraf, som er Dymerket. Man tapper af, og slaar igien paa Rosten, saa længe til Urten er fuldkommen klar, da denne saaledes samlede Efter- eller Anden-Urt kommes i et Kar for sig selv.

§. VIII.

Imedens man ved Rosten er i Arbejde med at samle Efter-Urten, koges 2 Marker af den beste Humle i gandske lidet Vand; og det saa længe indtil den er næsten tør, da Hoved-Urten slaaes dertil, for at kaage med Humlen noget over en Time; hvorefter den sies i Gang-Karret.

§. IX.

Siden koges Efter-Urten og en Time med samme Humle, og sies til Hoved-Urten.

§. X.

§. X.

Derpaa koger man saa stor en mængde godt reent Vand, at det tilligemed Urten maa kunne udgiøre 6 Tønder; hvilket man kommer koghedt iblandt Urten, rører det vel om, og lader det staae at svales.

§. XI.

Naar det er maadelig svalt, kommes fornøden Gær derudi; hvorpaa det deffes til, og gaar saa længe, til det er nok, da det kommes paa Tønder, og er færdigt.

Den, som forlanger sterkt Öl, kand tage Ester-Urten for sig selv, og spare paa Vandet ved sidste Blanding. Har Maltet, Vandet og Humlen været gode, forsikrer man, at den i Titelen belovede Mængde sundt og godt Öl en skal mangle; foruden, at, om nogen vil tillige have Spis-Öl, kand der siden øses koghedt Vand paa det udtrofne Malt, og faaes 1 à 1 og en halv Tøende deraf, ligesom Maltet har været godt til.

